

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGTELENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes ávra
Félévre
Negyedévre
Egy hóra

10 frt — kr.

5 : 50

1 : 1

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hónapban postát sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alkú szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj ma
den külön beiktatásért 80 kr.

Vihar előtt.

A természetben a nagy csendesség, amikor szellő nem lengedez, falevél sem mozog, az átfült lomha levegő ráfekszik az álmos életre: előjele szokott lenni viharoknak, pusztító zivatarnak, a mely elseper virulást, tenyészetet.

Ilyennek lehetett tartanunk azt a szünetet, amely, a burok annyi dicsőséges győzelme, s az angolok annyi csufos veresége után, Kymberley és Ladysmith felszabadulása s Kronje kapitulációjában elért kétes sikerére következett, a »Szabad-köztársaságok« földjére áttett harczterén, a hadviselő felek közt. Tudtuk ugyanis, hogy annak a csendnek méhében nagy vihar rejtőzik és amikor a seregek felvonulnak, elhelyezkednek, — miként a vészfellegek — összeroppannak, kitör a vihar, a villám, mely nemcsak ezrek életét oltja ki, de egyszerűen megbénítja a harczoló felek egyikét s eldönt egy nagy kérdést: a népszabadság eszméje győzzön-e és a honszerlem vértől pirosuló zászlója lobogjon fenn diadalmasan; vagy a telhetetlen önző világhatalom ülje orgiáját a legnemesebb eszmék és érzelmek bukásán.

A néhány napig tartott csend ugyan már elmúlt; megkezdődött az ütközés és pedig állítólag az angolok némi sikerével, amennyiben Roberts Ostfonteinből Szerdáról — márcz. 7. — kelt táviratában jelenti: »A mai nap sikereket hozott. Az ellenséget teljesen szétvertük. A burok teljesen visszavonulnak;« de ezt még nem a vihar teljes mérvben kitörésének, hanem csak előpostájának tarthatjuk; talán annak se, mert hiszen habár, ebből a tulszárnyalás által veszélyeztetett állásból, úgy szólván harcz nélkül visszavonuló burok számát az angol becslésnek hitelt adva tizezerre tesszük is s azt is elhisszük, hogy »egy ágyú, sok takarmányt és sátrat hagytak a harczterén« a valódi harczvihar még ezzel nem tört ki. Ez akkor lesz, amikor Roberts egyesített serege a Joubert által szintén egyesített bur sereggel komolyan és elhatározólag megütközik; a mely talán Joubert eddig elfoglalt és erődített hadállása, Bullernek egész Natál feladásával lehetségessé vált Bloemfontein felé vonulása által fenyegetve lévén, nem is itt és ebben az esetben nemis a legközelebbi napokban, hanem mind időben, mind harczterék tekintetében tovább, Transzvál határhegyei közt fog megtörténni.

De megtörténni. Mert a burok tudják mi sors vár rájuk, még ha letennék is a fegyvert s meghódnának: örökre

elveszlenek i. i. azt a szabadságot és függetlenséget, amelyet még életüknél is forróbban szeretnek, a melyért már annyi életet fel is áldoztak. Az angolok győzelmi mámorukban már nemis titkolják a hollandok nemzeti joga megsemmisítését s a szabadkörtársaságok állami létezésé végmegszüntetése és angolbirtokká tételére célzó törekvésüket, a mifelől különben a burok sohasem is voltak kétségben. Hiszen ebből az angol hatalmi szfaerából menekülni akarva hagyták el már többször Délafrika földén szerzett és alkotott hazájukat, vándoroltak északra, s ujonnan-megujonnan kivivott földön rakták le nemzeti létük és demokráta államuk alapját, vive magukkal a sötét Afrika népei közé a becsületes civilizációt terjesztő keresztényen humanizmust s nyerve meg a vadnépeket e nemes sajátosságuk által az önkéntes hódolatnak és az általuk felajánlt biztos megélhetést nyújtó szabad munkának, melylyel bebizonyították azt hogy ők a valódi civilizáció uttörői a legsötétebb Afrikába nem a monarchiai hatalom fegyvereivel, hanem a Krisztusi vallás erkölcsstana által nemesített ember szeretettel.

Nem lenne váratlan ha ez a magára hagyott becsületes, de maroknyi nemzet el fogna bukni. Hiszen a világ bámulatát inkább az keltette fel, hogy szabadságuk és függetlenségük védelméért nemcsak fel vették a harczot a nagy-tengeri haderejében éppen legnagyobb világhatalommal s mindeddig is tulnyomó gyakorolt hadsereg ellen annyi győzelmet tudtak kivívni s az emberiség hasonlíthatlan nagy többségének, még ősintén monarchikus nemzeteknek, sőt hatalmasságoknak becsülését is ki tudták vívni!

De éppen ezért azt kérjük: Miért nem állítják meg a végső megsemmisítő orkán kitörése előtt nemzetek és hatalmasságok azt az angol hatalmat, amelynek önző igazságtalan célját ismerik! — holott tudják, hogy az a bur nemzet nem adja meg magát, míg meg nem semmisül; mert élete és szabadságszeretele annyira össze van nőve, hogy egyik a másikkal áll, vagy esik; s még ha fegyverét kicsavarják is kezéből, akkor sem lesz az angolnak alattvalója, hanem kivándorol, hogy szerezzen új független hazát. És ez esetben, miként már a történelem megmutatta — ez a harcz csak addig szünetel, míg a burok ismét hazát szereznek és rendeznek be; mert az angol ismét utánanyomul és a burok ismét felveszik a harczot függetlenségük védelmére — míg ki nem irtják őket az utolsó emberig. Irtó harcz

ez — nemzetnek nemzet, kereszténynek keresztény ellen,

Érdeke ez azon nemzeteknek és hatalmaknak a melyek kereszténynek is nevezik magukat — csak egyszerűen emberiségi szempontból is? ... Vagy érdekük hatalmi tekintetből? ...

Am lássák be az Afrikában gyarmatosító Németek, Francziák, Olaszok, hogy Transzvál és Oranzs bekebelezése: Angol b i r o d a l o m m á v á l t o z t a t j a A f r i k á t . . . Am lássa be az Orosz hatalom, hogy most amire sovárogo: Á z s i á t — A f r i k á b a n l e h e t e t t v o l n a l e g k ö n n y e b b e n m e g h ó d i t a n i a . . . És tudják meg a szabadság és függetlenségre, nemzeti önállásra jogosan vágyakozó népek, hogy mikor a rettenetesen civilizált Európa szemé láttára a híres 19. század alkonyán — a szabad és szabadságot pártolónak tartott Anglia által felidézett harcz foly egy tiszteltetelmű, kis, de szabad nemzet kiirtásában: a népjog, az imádott szabadság és függetlenség halál-harangját is kongatják; s a helyett, hogy közelednének az emberjogok birásának teljességéhez, mindinkább távolodnak tőle. Mert nemcsak a burok érzik meg a délafrikai döntő harcz-vihar menyköveinek hullását, hanem távol nemzetek és hatalmasságok is. És az angolok győzelme esetén hallhatja még e jelen nemzedék is a kő-bánat ily sóhaját: kár volt tétlenül nézni az angolok délafrikai harczát s megengedni a burok leigázását.

De a mit elmulasztottak idején való közbelépést nem téve — hozzák helyre mihamar egy kongresszuson . . . hiszen ugyanis a bécsi kongresszus erősítette meg Angliát Fokföldi birtokában — I. Napoleon legyőzése iránti hálaból; bárha Afrikához még akkor alig valami — minden bizonynyal kevesebb közük volt, mint most van — az által, hogy biztossítsák annak a fajnak, mely ott hazát szerzett és nemzeti államot alkotott, örökre jogát a függetlenséghez, amelyre hősiessége és lelki erejével oly méltónak bizonyította magát.

—a—r.

Debreczen, márczius 10.

Dienes—Holló párbaj. Holló segédei Ivánka Oszkár és gróf Bethlen Bálint Dieneséi Komáthy Béla; és Olaj Lajos országgyűlési képviselők voltak. A segédek szerdán délután találkoztak és Holló segédeinek kívánságára teljes bandage-zsal, lekötözött kezű kardokkal végkimerülésig vívandó kardpárbajban állapodtak meg. A páros viaskodást esütörtökön délután 4 órakor tartották meg a koronaherczog-utcai F o d o r - R á k o s s y féle vívőte-

remben. Mint orvosok Dienes részéről dr. Barth Gábor tanár és dr. Boross Ernő szerepeltek. Holló orvosa dr. Farkas László volt. Az ellenfelek pontosan, csaknem egy időben jelentek meg a vivóteremben. Ivánka Oszkár, a ki a párbajt vezette, megtette a szokásos bekítési kiérleteket, a melynek eredménytelensége után a felek összecsaptak. Rendkívül hevesen támadtak egymásra s alig néhány másodpercnyi tusa után mindketten bal homlokukon miutegy tíz centiméternyi éles vágást kaptak. A segédek ekkor beszüntették a párbajt. Az orvosok a sebeket bekötötték, mire az ellenfelek kibékülés nélkül távoztak.

A párbaj lefolyásáról a M. O. tudósításában az áll, hogy Dienes szabálytalanságot követett el, de ezt Dienes segédei nem ismerték el. Holó segédei ellene feljelentést tettek.

A döntő argumentum.

A Március 8-iki zárt ülésnek nagyon is nyilvánosságra került lefolyása, kivált azokból az afférekéből ítélték meg, melyekben korunk betegsége szerint a döntő érv: pisztoly és kard, a mik a honatyákat most inkább érdeklik, mint az Országban folyó kereskedelmi nagyérdékű tárgyalás. Ama zárt ülésből ugyanis három lovagias ügy került ki; Bánffy-Ugron, Ugron-Fehérváry és Ugron-Rohonczy ügy.

A Bánffy-Ugron ügyben a segédek — Daniel G. Gajári Ö. Szentiványi Á. Bethlen Bálint gróf — már megállapodtak. E szerint: ma déli tizenkét órakor a honvédelvassági kaszárnyában Bánffy Dezső báró és Ugron Gábor közt pisztolypárbaj lesz, husz lépésről avansz nélkül, kétszeri golyóváltással.

Fehérváry segédekét nem nevezett meg. Az Ugron Fejérváry ügyben Rakovszky István és Tbalj Ferencz képviselők, Ugron megbízottai a következő levelet intézték felükhöz:

Tisztelt barátunk! Megbizásod folytán ma Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter urhoz kérdést intéztünk az iránt, hogy e hónap 8-án a képviselőházi zárt ülés folyamán tartott második felszólalása végén tett ama kijelentése, hogy a Vaterlandban Bánffy Dezső báró volt miniszterelnök ellen megjelent vádat nem tartja korrektnak, rád is vonatkozott-e? Erre a következő választ kaptuk:

— Előrehocsajtom Ugron Gábor magavisetét velem szemben és különösen a hirdett Kassits-afferban, minek folytán én öreg ember, öreg tábornok létemre, ki multjánál fogva nem éppen utolsó állást foglal el a véderőben, magam ellen kénytelen voltam a fegyelmi eljárást kérni. Föl is mutatom ezennel Kasits 1899. április 18-án kelt és hozzám intézett levelét, melyben ünnepélyes bocsánatot kér tőlem, kijelentvén, hogy csak az akkori ideges állapotában ragadtatta el magát szertelenül sérd föllépésére. Ezen az alapon én tehát semmikép sem lehetek hajlandó Ugron Gáborral egyáltalában szóba állani, vagy bármikor, bármiféle fölvilágosítást vagy elégtételt adni.

De tudván azt, hogy ő neki bármikor, bármilyen kérdésben, bármiféle elégtételt adni nem vagyok hajlandó: mindig óvakodtam és óvakodom vele szemben támadólag vagy pláne sértőleg föllépni, mert tisztességes ember így nem jár el. A tegnapi zárt ülésben történt megbeszélést én nem idéztem elő, de a helyzet olyan volt, a mint azt minden jelenvolt képviselő tudja, hogy mint a volt Bánffy-kabinet legidősebb tagja, a felszólalás elől ki sem térhettem s enne végén bíralatot kellett mondanom a történetek fölött. Még ez alkalommal is igyekeztem teljesen tárgyilagos maradni; de utóvégre vagy korrektnak; vagy nem korrektnak kellett kijelentem az eljárást. Én hiszem, nincs tisztességesen gondolkodó ember e széles világon, aki az én kijelentéseim után azt követelhetne volna tőlem, hogy az eljárást korrektnak jelezsem. Ugront megsérteni már a főntebb mondot aknál fogva sem lehetett szándékom, ha azonban objektív bi-

ralatom neki nem tetszik, arról nem tehetek, de semmiféleképpen ő neki rendelkezésére nem állok.

A midőn Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter ur ezen szószerinti választát becses tudomásodra és rendelkezésedre bocsájtsuk, maradunk baráti tisztelettel

Rakovszky István s. k.

Tbalj Ferencz, s. k.

Kelt Budapesten, 1900. március 9-én.

Az Ugron-Rohonczy ügyben a tárgyalást befejezték. Eredménye az: arra az esetre, ha Ugron Gábor a Bánffy báróval vivott párbajban meg nem sérül, Rohonczy Gedeonnal a délután négy órakor kardpárbajt viv bandázssal harczeptelenségig. Ha Ugron Bánffyval való ügyében megsérülne: a kardviadal idejét újra állapítják meg.

A képviselőház ülése.

A Márcz. 8-iki nyílt ülést, mivel a zárt ülés tartotta izgalomban a kedélyeket s a folyókön tárgyaltak — bár ha Perczel D. elnök feltizenegy órakor a helyét elfoglalva is s ugyancsak munkába vette a csengetést, de a képviselők nagyon csekély számban jöttek a terembe — csak késedelemmel nyílt meg. A jkv. hitelesítés és kérvények, irományok bemutatása után elnök jelezte, hogy Madarász József iskolaügyben sürgős interpellációt jelentett be, amit szokás szerint ülés végére tűztek ki.

A napirenden lévő kereskedelmi törzsa költségvetési tárgyalásához első szónokul Polónyi G. állt fel. B-szédében ő is megsürgerte a munkás-osztály részére a választói-jog kiterjesztését, felhívta a kereskedelmi miniszter erélyét, az önálló ipar fejlesztésével ellentétes kartellek ellen — s sürgette, hogy torolja meg osztrák kollégájával a Reichsrathoz beterjesztett iparvédelmi törvényjavaslatat azzal, hogy Magyarországon új gyáraknak nyújtson adómentességet. (Ha ugyan ezen kedvezmény meg a régi gyáraknak nem lenne artalmára? Szerk.) Nem szavazta meg a költségvetést.

Az ellenzék Polónyi beszédét helyesléssel kísérté.

Sághy Gyula szolt utána az eddig felmerült kérdésekhez s védelmére kelvén egyszerűságra a földművelésnek, a merkantilizmus ellen. A költségvetést megszavazta.

Az elnök most a vitát a napra bezárta s bejelentette, hogy Rakovszky István husz tag aláírásával a zárt ülést kért.

Az elnök a zárt ülést elrendelte és felszólította a karzat közönséget, és a gyors írókat, hogy a t remből távozzanak,

A zárt üléshez, a ki ezirant a kérelmet beadta — Rakovszky István szoltott föl elsőnek, hogy megokolja, miért kértek a zárt ülést. Szóval tette a Vaterland dolgot s azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogy vett-e át pártkasszát? Igaz-e, hogy a pártkasszára külföldön pénzt gyűjtöttek? Ha ez megtörtént, csak a nyagyi, vagy politikai elölönyök fejében történhetett meg.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelentette, hogy köztetés elődjeköztsémmiegyénielszámolásvagyátadásnem történt. Arról nincs tudomása, hogy külföldön pénzt gyűjtöttek. A rendelkezési alap számadásait Huszár miniszteri tisztviselő végzi s havonként számolnak el vele.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter azt mondta, hogy 1898-ban nem gyűjtöttek pénzt, — A távoli külföldről nem jött pénz. Szó volt arról, hogy választást irjanak ki, azonban ez különböző okok miatt s azért nem történt meg mert nem rendelkezik a nyagyi és szközökkel. (Nagy mozgás.)

Ugron Gábor elismeri, hogy a Vaterland tudósításának közepét küldte meg a lapnak. A miniszterelnököt arra kéri, hogy a választási pénzek dolgarol nyilakozzék.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter: Nem volt pártkassza, nem is lehetett aradoi.

Gajári Ödön: A szóló és társa, Daniél Gábor megvizsgálták a szóban forgó ügyet. Arra a meggyőződésre jutottak, hogy a dolog korrektül fojt le. Magukéva is tették. Kérdi Ugront már most mi a véleménye róla.

Ugron Gábor: Addig nem nyilatkok, a mig a miniszterelnök föl nem tárja a pártkassza dolgát.

Polónyi Géza: Fejérvárynak bizonytal igazsága van, hogy a tavol külföldről nem jött pénz, de Ausztriából a közel külföldről jött. Megnyugodnak a dologban, hogy ha például Szilagy előt elszámolának. Addig azonban minden képviselő ismerje kötelességének Bánffy vád alá helyezését.

Rohonczy Gedeon nem helyeselheti, hogy Ugron a maga ügyéről úgy akarja elterelni a közvélemény figyelmét, hogy más botrányt provokál. A maga részéről a zabszállítást nem itéli el, de ki kell jelentenie, hogy nem helyesli azt a módot, melylyel Ugron ez ügyben eljár es más botrányról akarja fedezni. (Viharos tetszés a jobboldalon.)

Gajári Ödön kijelenti, hogy Rohonczy beszéde után neki több szava nincs.

Széll Kálmán ismétli azt a két kijelentést, a melyet tett.

Fejérváry Géza báró: Miután az ő szavaiból azt magyarázták ki, mintha bevallotta volna, hogy Ausztriából kapott pénzt választásra, a Bánffy kormány kijelenti, hogy Ausztriától sem kapott. — De miért kapott volna? Talán a kiegyezésért?

Egyhang: Az is ehli klauzulaért.

Fejérváry: Kéri, hogy tréfálkozzanak akkor, a mikor Magyarországvolt miniszterelnökét, mint tolvajt állítják oda. Kijelenti, hogy azt, a ki akár a Vaterlandban, akár más helyen ily dolgokat ír vagy terjeszt, az ő korrektnek nem tartja.

A zárt ülés ezzel leirhatatlan izgatottság köztvéget ért. — Madarász interpellációja tehát enpról elmaradt.

Az ülés fél három órakor ért véget, de a képviselők nagy izgalomban csak 3 órakor oszlottak el.

Bánffy hense hívei viharosan megjelnezték Fejérváryt.

Perczel elnök ezután újra megnyitotta a nyílt ülést, de azzal a kijelentésével hogy a kereskedelmi vitát másnap folytatják.

A Bánffy ügy tehát ezuttal a zárt ülésel a Hazban véget ért, de a Hazon kívüli — úgy látszik — folytatása következik, mert mint értesülünk a zárt ülés után több lovagias affér lesz a következménye. Mutan a Vaterland információjaert a felelősséget részben Ugron Gábor vállalta el, Gajári Ödön és Daniél Gábor br. Bánffy Dezső megbízásából provokálni fojak Ugront.

Ezenkívül Ugron segédekét küld br. Fejérváryhoz, valamint Rohonczy Gedeonhoz elégtételt kérendő a zártülésen mondott beszédekert.

A Vaterland és Bánffy.

A Vaterland szerk-sztőjétől tegnapelőtt báró Bánffy Dezső megbízottjaihoz Gajári Ödön és Daniél Gáborhoz levél érkezett. A levélben a lap szerkesztője elmondja, hogy báró Bánffy Dezsőnek a felmerült ügy politikai részében elégtételt adott s ez az az ügyet elintézte.

Arra a felhívásra, hogy a cikk szerzőjét nevezze meg, azt válaszolja, hogy mint tisztességes hirlap nem válalkozhatk arra, hogy az elintézett politikai ügyet személyes térré trelni engedje.

A levelet Kollér szerkesztő írta alá.

A képviselők számban — márc. 9. — számban jelen voltak, de nem a terem-beli tárgyalás fontossága hozta össze őket, hanem a párbaj iránti érdekelttség. Pedig, ha a képviselőket országos ügyekben lehető legjobb törvényalkotás végett küldik az országába: csakugyan ennek kellene inkább lekötni figyelmüket és nem a párbajoknak, amelyek ha a Házban mondottakból származtak is — tudvalevőleg nem orvosolják azokat a sebeket, a melyeket a többség hatalmi túlhajtása vág az ország és nemzet testén még a választási visszafélésekkel is.

Percei D. elnök, miután hitelesítette a múlt ülés jkvét, bemutatta a kérvényeket s azoknak a kérvényi bizottsághoz áttételét kimondta s a Ház megadta az engedélyt, hogy Madarász J. előző napról elmaradt interpellációját most tesse meg: bekövetkezett a napirendre térés: a kereskedelmi tárcza költségvetése általános tárgyalásának végjelene. — Hegedűs miniszter záróbeszéde.

E miniszter annak érteében, hogy ő az elvállalt tanczát, minden tudásával, gondjával és nagy munkásságával kezeli: nem ijedt meg az eddigi tárgyalás folytán felmerült beszédek tartalmától, sőt halálját fejezte ki a képviselőházban eddig mondottakért, a melyek néki elvezetések is, tanúságosak is voltak. Nyilatkozott aztán a csatorna kérdésekről, a vám tárgyalások előkészítéséről a vasutak helyzetéről, a kartellekről, a tisztességtelen verseny ellen teendő intézkedéseiből — úgy hogy párt különbség nélkül megnyerte a tetszést.

A Ház a költségvetést általánosságban elfogadta.

A részletek során Rohonczi Gy. elismerését fejezi ki a szállítási reformokért. Kiterjeszkedik Ugron Gábor ügyére s azt mondja, hogy ki kell deríteni, vajjon a hadügyminiszter csakugyan nem kötötte-e ki hogy a szállítás csak a kitermelő részről történhetik. Ha ez nem kötött ki, akkor sérelem esett az intencziókon s erre a hadügyminisztert figyelmeztetni kell. Az őrlési forgalom, össze hasonlításban a külfölddel, bizony nem jelentékeny. Ha bebizonyul, hogy a szerb buza szokványban szállítva okozza a buza árak süllyedését, csak akkor foglaljon állást a miniszter, szemben a tőzsde tanácsal. Amerika megteheti azt, hogy a külföldi buzát kizárja a tőzsdéből, de a mi piacunk internacionális. Igaz az is, hogy a mi buzánk degenerálódott.

A ház a tételt elfogadta. Öt perc szünet után az idej párisi világgkiállítás tételénél felszólal.

APichler Győző: Az utolsó parisi világgkiállításon Magyarország hivatalosan nem vett részt, ami visszataszítást kéltett akkor, annál nagyobb örömet okoz, hogy az idén részt vesz és arra a kormány nagy gondot fordít. A költségvetést elfogadja.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Gondoskodott, hogy tanulmány céljából minél többen vegyereket részt a kiállításban és hogy a kiállításához külön üzleti ügynökségünket szerveztesse.

Thaly Kálmán: A huszár-kiállításból miért hagyták ki az 1848/49-iki szabadságharc honvédhuszárjait? Kéri a minisztert, hogy a kiállítás katalógusa idejében való megjelenéséről gondoskodják és hogy azt lehetőleg ingyen osztogassák. A katalógusból francia és magyar nyelven megismerhető legyen hazánk közjogi és hadászati története.

Hegedűs Sándor keresk. miniszter megnyugtatta a Hazat, hogy ugyanezen elvek szerint jár el.

A tételt a Ház megszavazza. Kisebbségi tétel után megszavazza a Ház az átutalási jogot az egyes tételek között.

Az iparoktatás tételénél felszólal.

Major Ferencz a tanonczképzésére kivét reformot, a kereskedelmi pálya nyílvát is emelni kell. Zichy Jenő gróf részben helyesli Major nézetét, de a tételt módoszerre néve nem. Major Ferencz ragaszkodik álláspontjához. Visontai Soma

az ipari intézmények rendezéséről szól. A gyöngyösi iparosok keresére támogatását kéri. Hegedűs Sándor reflektál a felszólalásaira s a kiválóknak figyelembe vételt igéri.

Elnök javaslatára a részletes tárgyalás folytatását masnapra tűzték ki.

Végül Madarász József interpellációt intézet a vállas- és kozoktatásügyi miniszterhez, a zala-apáti tanítói állás betöltetlensége kérdésében.

Kiadatot a miniszternek. Elnök az ülést 1/3 órákor bezárta.

A háboru.

A burók, a Natál felől Robertael való egyesülésre törekvő Buller által lehető hátul tamadástól óvakodva visszavonulnak s így még a döntő csatáról való tudósításra várakozni kell. Ezt a feltevést erősíti meg egy tegnapi kelt londoni távirat, a melyet a Daily Telegraph fokvárosi tudósítója küldött:

„Ugy hallom, hogy a burók első komoly ellenállása az előnyomuló angol csapatok ellenében — kisebb kísérleteket nem számítva — valószínűleg a Vaal-folyó transzváli részén várható. Az ellenség óriási készletek küdött a barlang kerületbe. Ugy látszik, hogy Pretóriát véreget szenved, ott készül végső ellentállásra, az erőd védelmezését pedig az idegen zsoldosokra (?) bizza és az elkerülhetlen kapitulációt idegen beavatkozás reményében. A meonyire lehet, elodazza.

Pretóriai szinten tegnapi távirat arról tudósít, hogy a Burók Mafekingnél harcolnak s egynek kivételével beisvették a z o s s z e k ü l s ő e r ő d ö k e t.

Brüsszeli úganytsak tegnapi érkezt távirat pedig arról jelent, hogy a burók French tábornokot megverték. De Wetz bur tábornok egy 400 főből álló lovas-osztályt elfogott. Az afrikanderek felkelése nötlön-nős ezek elvagták Kimberley és Fokváros közt a távirati ö s s z e k ö t t e t é s t.

Ipari hitelszövetkezet.

Annyi szó hangzik el napjainkban a Kárpátoktól az Adriáig, hogy partoljuk a hazai ipart, annyi többé-kevésbé eredményes intézkedéssel találkozunk, melyek a hazai ipar fellendítését célozzák, sajnos azonban, hogy valami kézzel fogható javulást nem tapasztalunk mindez ideig.

A hazai ipar partolása szép és nemes jelszó; megvalósulást csak úgy nyerhet, ha van mit partolni, ha a hazai iparnak olyan produktumai vannak, melyek a partolást megérdemlik. Hiába akarja bárki is szükségleteit a hazai ipar termékeiből fedzni, ha az b termék hazánkban vagy egyáltalán nem létezik, vagy pedig nem a szükséges mennyiségben s a mi még talán több dolog: a kívánható minőségben. Üres szóbeszéd, hogy minden körülmények között partoljuk a hazai ipart, a legjobb hazafiak is veres verjétkkel szerzik kenyereket s nem hajlandók néhezen szerzett filéreiket oly ipar cikkekért kiadni, melyek hazaiak ugyán, de az igényeket sem ár, sem minőség tekintetében ki nem állják.

A hazai ipar partolása nézetünk szerint a z i p a r o s o k p a r t o l á s á v a l k e z d ő d i k. Addig, a míg az az iparos oly eszdeközökkel, olyan tőkével, olyan hitellel nem rendelkezik, mely képessé teszi őt a külföldi, különösen az ausztriai ipari termékek arával és minőségével versenyezni, a hazai ipar még mesterséges uton is alig fog valamennyire fellendülni. Nincs kétségünk az iránt, hogy hazai iparosaink értelmiség dolgában es mesterségük tudásában a szomszéd állam iparosaival ma már egy színvonalon állanak, tehát ugyan olyan iparczikkek előállítására iparosainkban meg van a kellő anyag. És hogy ezek dacára iparunk pang, nem a hazai ipar partolás rovására megy, hanem mélyebb oka iparosaink sirlalmás anyagi helyzetében van. A debreczeni ipartestület az iparosok ezen

baján kíván segíteni, midőn ipari hitelszövetkezet létesítését határozta el.

Az 1898. évi 23. tcz., mely az ipari hitelszövetkezetekről szól, adja meg lehetőséget annak, hogy a hazai ipar fellendüljön, hogy a hazai ipar versenyképes legyen, meg adja pedig az által, hogy az ipari hitelszövetkezetek útján olyan nagyságu és olyan olcsó hitelhez és anyagi beszerzési forrashoz juttatja, mint a melyet semmiféle más pénzüntézet vagy beszerzési szövetkezet útján el nem érhet.

A debreczeni ipari hitelszövetkezet alakuló gyűlését f. évi márczius hó 11-én d. e. 10 órákor a városháza tanácstermében fogja megtartani. Fe hívjuk e körülményre iparosaink figyelmét s az intézményt, mint a mely az iparosok anyagi jólétét megállapítani hivatva van, meleg szeretetünkbe ajánljuk. Karoljak fel, növ ljeék nagyra az által, hogy a szövetkezet tagjai sorába tömegesen lépnek be; ne vonja ki magát belőle a legszegényebb iparos sem, mert a belépési feltételek oly kedvezők, hogy csak akarat szükséges hozzá. Egy üzlet rész 50 korona, mely heti 40 filleres részletekben törlesztendő; va öbön olyan összeg, melyet bármily szegény sorsu iparos ki teremthet, mert háttérében ott lesz az olcsó hitel, olcsó nyers anyag bevásárlási forrás. Lépjén be minden iparos, mert minél nagyobb a jegyzett üzletretek száma, annál nagyobb összeget bocsát rendelkezésre a központi hitelszövetkezet s az állam s annál nagyobb és kiterjedebb hitel igényeket lesz képes kielégíteni a debreczeni hitelszövetkezet.

Különös előnyt, támogatást nyerne az iparosok a hitelszövetke útján még az által is, hogy számláikra előleget ad, azokat beváltja, vagy behajtja.

Iparosok jó sorsotok, anyagi jóléteket megalapít sához a mód meg van adva, ragadjátok meg s akkor partolva lesz a hazai ipar.

—z—k.

Debreczen közvilágítása.

márcz. 10.

Évtizedek óta alig volt fontosabb kérdés városunknak, mint a közvilágítás ügyének küszöbön álló rendezése. Ohajtandó s Debreczen sz. kir. város és közönsege anyagi érdekeinek s jó hírnevének szempontjából kívánatos is, hogy a kérdés helyes megoldása övatosan és okosan történjék, hogy ne legyünk kitéve ismét oly szemrehányásoknak, a melyeknek példau a városház építés ügyében méltán érték városunkat. Ne vadojauak bennünket határozatlansággal s ily messze kiható fontos alkotás intézésében hebeburgya kapkodással.

A jelenlegi legszesztársulat szerződése ez év végevel lejár s városi hatóságok már évekket ezelőt megtette intézkedéseit s gondoskodott a köz- és magán világitás ügyének idejekorán leendő helyes rendezéséről.

Verseny-pályázatot hirdett azon helyes és okos elvből indulva ki, hogy magánvállalat körütekintőbben, takarékosabban s okosérűben veheti kezébe a világitással járó óriási apparátust s a verseny-pályázat eredménye valóban várakozáson felüli sikert mutathat föl. Mert a beérkezett ajánlatok szerint ugy az utcai lámpák szapo itása, mint a magánfogyasztók a légszesz köbméterét 18 krajczár helyett ezentul 11, sőt a fogyasztás emelkedése esetén (mely pedig bizonyosan bekövetkezik) 10 krért kaphatják.

A városi közgyűlés a tal kiküldött 25-ös bizottság, az ennek kebeléből választott 5-ös szakbizottság, a jog és pénzügyi bizottság és a városi tanács — tehát idáig minden illetékes faktor — a beérkezett ajánlatok közül az egyesült részvénytársaságokét (Ganz-gyár) találta olyannak, mely az öszajánlat 420 gys figyelembe vétele mellett ugy városunkra, mint különösen a magán fogyasztókra nézve legkedvezőbb s melynek kedvezményes árait már 1899. év január 1-éig visszamenőleg élvezheti városunk gázfogyasztó közönsege.

A vasuti forgalmi részvénytársaság — mely pár év óta működik, de világitási vál-

lalata még nem volt — csak az elnyésző kisebbség körében talált egy-két támogatóra, mert ajánlata s ugy technikai, mint anyagi garanciája háttérben maradt a minden tekintetben előnyösebb egy esültre szavénnyitársasági ajánlat mögött s főleg azon okból is mellőztetett, mert Debreczen városi és közönségét egy 35 éves vállalatnál kísérletezésnek — miután a forgalmi r. t. ezen téren még eddig nem igazolta be szakavatottságát — kiszolgáltatni nem tartották a jelzett összes bizottságok nyugodt lelkiismeretökkel megegyezőnek.

Lelekiismeretes es nehéz munkát végeztek a bizottságok a kibocsátott jelentésük azt a megnyugvást adta, hogy városnak e nagy fontosságú közügye évek óta buzgón és odaadással teljesített körültekintő eljárás után kellőleg elő van készítve s most a városi közgyűlésre csak az a feladat vár; hogy a számára szépen kicsépeelt magot csürebe b-takarja.

Az utolsó órákban azonban a jól indult s jól végzett munka elé akadályt gördített egy frázis, mely nagyon kellemesen cseng sokak füleiben, kik csak a szépen csengő szavak után indulnak; s a mit az összes bizottságok egyértelműleg mellőzendőnek találtak: most a döntés percze előtt felriad a házi kezelés hangzatos jelszava.

Minden tisztelettel hajlunk meg azok nemmes intencziója előtt, kik az ugynevezett ideális házi kezelés barátai s kiket szon szép alapeszme vezérel, hogy a mi hasznót a világitási vállalat hajt: ne essék idegennek, hanem maradjon meg a városnak. Ha ez oly könnyen megvalósítható volna, mint a hogy hirtelenében kigondoljuk, hiába is volna a városnak másképp intézkednie.

Rendezzük be a házi kezelést s tegyük zsebre az évenként érett gyümölcsként felénk mosolygó szép tiszta hasznót.

De hol van ez a haszon? S mi mindent kell áldozni és tenni, hogy ez a haszon egyáltalában elérhető legyen.

Ez az egész «házi kezelés» ez idő szerint csak egy naiv ábránd; hasonló annak a lakásbérletnek az elhatározásához, aki elgondolja, hogy ő nem fizeti ezentúl a lakbért a házigazdának, hanem maga lesz a gazda. Ne essék a hazber idegnek, hanem maradjon az ő zsebében. Szép terv, de egyelőre felejt a jámbor, hogy a ház építéshez előbb töltek kell, azután meg pénz a téglára, pénz a tetőzetr, pénz es pénz mindenütt.

De szép volna az a házi kezelés tökébe fektetés nélküli. Már pedig Debreczen sz. kir. városnak, ha csak a légszszmüvet akarja házi kezelésbe venni, legalább 2 millió korona tökébe fektetésre van szükség. Ha ezenfelül villamos telepet is akar: ez a kis akarat is ujja b. egy millió cs kát igé yel. Honnan vennők mi most ezeket a milliókat? Természetesen: kölcsön, — ha kapunk. S miből fizetjük a törlesztést és az időszertint nagy kamatot: természetesen a tette m e s e n meg nagyobb bitandó pótdó b o l.

S a tőkén kívül más is kell a házi kezeléshez: szakism-ret es tapasztalat. Egyikkel se birunk. A város jelenlegi tisztikarát nem foghatjuk be gazfeszítő munká-oknak: új ember-ke t, szakfériakat kell tehát szereznünk. Honnan? — akad eb korpára, s a dus fizetésekét bírja a pótdó.

Nezzünk s-ét egy kicsit azok közt a városok közt, melyekben hazilag kezelik a világitást. Leg-első helyen áll ezek közt Pozsony, mely 10 évi tapasztalat s a kezdet neméz égeivel való megküzdés után, óriási áldozatok árán elju ott odáig hogy 1898-ban 35.000 frt fölösleget mutat föl. Csakhogy ez a fölösleg is csak látszó agos, mert ebben befoglaltatik a 870 utcai lámpa világitási egvényére 24.800 frt összegben; s jelenleg 1 millió 100,00 köbméter magánfgyasztás mellett az eg-seg ár Pozsonyban 13 krajczar.

Debreczenben az egy-út ré-zvénytar-saság ajánlatának elfogadás-á mellett az egész hálózat kiépítése en lesz 1108 utcai lámpa 14 ezer forint értékben: s ha a magan fo-

gyasztás csak 1 millió köbméterre is emelkedik: az alap ár 10 k. Tessék ezen az alapon kiszámítani a pozsonyi házi kezelés eredményét s kitűnik, hogy Pozsony — mely pedig a legelső s jó formán egyetlen a házi kezelést haszonnal kimutató városok közt — tete-mes veszteséggel dolgozik.

Ne induljunk tehát j e l s z a v a k után, melyek csak arra alkalmasok, hogy a megoldás szélén ezt a kérdést feltartóztassák s városunknak jó eredmény helyett kárt tegyenek, polgárságunkat pedig új pótdóval terheljék.

A házi kezelés ideális barátjain kívül igen sokan vannak, kik e jelszót csak azóta hangoztatják, mióta a fo r g a l m i r é s z v é n y t á r s a s á g a bizottságok előtt csatát vesztek. Ezeknek a házi kezelés csak ürügy arra, hogy a várost előbb anyagi karba, később pedig ily derangirt állapotban az ő általok támogatott s leszorult valalat karjaiba kergessék.

Ne hagyja Debreczen sz. kir. város polgársága városának méltóságát ily veszedelmes játékon kockárára dobni: legyen vezérünk az okos körültekintés, a szakemberek véleményének tiszteletben tartása s városunk s ennek közönsége anyagi érdekeinek helyes megoltalmazása; ne halgassunk a csengő, de üres, sőt félrevezető jelszavakra.

Egy városi képviselő.

H I R E K.

* **Istentiszteletek.** Nagytemplomban: K. Toth Kálmán, Kis templomban Mitrovics Gyula, Czegied u. templom Dicsőfi József lelkészek, Ispótyai templom Bélyeky Lajos s. lelk. Szegények házában nem tartatik isteni tisztelet.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órákor Schindler Marton segéd elkesz tart istentiszteletet.

* **Eljegyzés.** Roth D. Lajos (Roth Antal helybeli kereskedő öcsöse) eljegyezte Friedman Etelka kisasszonyt Lévaról.

* **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** A Csokonai-kör tegnap deluan nepes felolvasó ülést tartott a városháza nagytanácstermében. — A gondosan összeállított műsor már eleve biztosította a felolvasó ülése sikerét, ha bar annak egyik érd-kes száma — a Bódi Elát, színházunk jeles eneke-nőjét ért gyász eset következtében, a megjelentek legnagyobb sajnálkozására — el is maradt. A felolvasó ülés egyébként programmszerűen folyt le s a közönség a közreműködők mindeniket zajosan megap-olta. — Spornz Pal, Koncz Ákos felolvasásaiért zajos tapsokat kaptak s nagy tetszéssel találkoztak a dr. Király Ernő versei is, a melyeket dr. Benedek János nagy hatással adott elő.

* **A debreczeni 48-as honvédek bálja.** A napokban bekövetkezik a nemzeti öntudatra ebredés nagy napjának, márczius idusának emlékünnepé, Ezen a napon tartják a még városunkban elő 48-as honvédek báljukat. Felhívjuk ezen — a «Korona» disztermében tartandó — bálra a közönség pártfogását, figyelmét annyival is inkább, mert a tiszta jövedelem egyenruházataásra fog fordítatni. A rendezőség minden igyekezetét arra fordítja, hogy a multság jól sikerüljön. — A városi dalárda is megígerte a bálon való közreműködését.

* **Sorozás Debreczenben.** A sorozás városunkban e hóban le-z. Az idei sorozáson mérték alá kerülnek az 1877., 1878. és 1879-ik évben született ifjak. A sorozást korosztályonként a következő sorrendben tartják meg: Az 1900. márczius hó 23-án az 1879. évben születettek I. k. o. 1-től 240. sorszámig. Márczius hó 24-én az 1879. évben születettek I. k. o. 240. sorszámától végig. Márczius 24-én az 1878. évben születettek II. k. o. 1-től 160. sorszámig. Márczius 26-án az 1878-ik évben születettek II. k. o. 161-től végig. Márczius 26-án az 1877. évben, s z ü l e t t e k

III. k. o. 1-től 190-ik s o r s z á m i g, — Márczius 27-én az 1877. évben születettek III. k. o. 101. sorszámától végig. Márczius 28-án az elmaradt állítaskötelesek, a törődöttséggel jelentkezett népfelkelők és azon idegen állító-szerű állítaskötelesek, kiknek kitenni állítása engedélyezve van. Sorozási hely: Pavillon laktanya VI, számú épület.

* **Felhívás Debreczen iparosaihoz.** Az ipar hitelszövetkezet alakuló közgyűlése f hó 11-én d. e. 10 órákor fog megtartatni a városháza nagytermében, mely alkalommal a szövetkezet célját, természetét Dr. Horváth János, a közp. hitelszövetkezet igazgatója fogja ismertetni. Minthogy a létesítendő szövetkezet sikeres működését csakis az iparosok tömeges érdeklődése biztosíthatja, az ipartestület kötelékebe tartozó összes iparosokat ez uton is felhívjuk, hogy a vasárnapi alakuló közgyűlésen saját érdekükben minél nagyobb számmal jelenjenek meg. Itt is felhívjuk egyszersmind az olvasó közönség figyelmét az Ipari hitelszövetkezetről szóló s lapunk feltűnő helyén közölt cikkre, mely a holnapi közgyűlésre vonatkozással tájékoztatást nyújt a hitelszövetkezet igazán áldásos hivatásáról s arról, hogy és miként nyilatkozzatik meg tettekben a sokat hangoztatott jelszó: Pártoljuk a hazai ipart!

* **Tolvaj a padláson.** Tegnap hajnalban ugy 4 es 5 óra közt szokatlan zajra ébredt fel Szilágyi Balintné, a Jókai-utca 46. számú házában lakó vasuti raktári munkas felesége. Ugy vélte hallani, mintha a padláson valaki járna. Figyelmesen kezdett ballgatózni, nem csatlódott, mert a zajt időközönként tisztán hallotta. Néhány perczig az ijedségtől szótlanul ült ágyában, csak akkor szaladt az ablakhoz, mikor a lépések zaját hallotta az udvaron. Övatosan kinézett az ablakon s látta, hogy egy paraszt ruhába öltözött ember nagy sietve halad át az udvaron. Az arcát nem láthatta, mert a kalap egészen eltakarta azt. Segítségért kezdett kiabálni s felverte az egész házat. A házában lakó férfiak a nyitva álló kapun kirohantak az utcára, de a tolvaj ugy eltűnt, hogy még nyomára sem tudtak találni. Az ottthon maradtak az alatt nagy meglepetéssel vettek észre, hogy a tolvaj a padláson lévő összes fehérneműt elvitte. A károsok között van Balogh Jánosné is, a kinek fehérneműje szinten a padláson száradt. — A tolvaj nagyobb értékű fehérneműt lopott el. A rendezőség nyomoz.

* **Szikszay Józsefné temetése.** Tegnap délelőtt 11 órákor helyezték örök nyugalomra Szikszay József nyugalmazott Ezred-orvosvárosi bizottsági tag nejét Szikszay Józsefné Rikl Anna urnót a közönség nagy részvétele mellett. A temetésen ott láttuk városunk társadalmának vezérő férfiai, Kiss Áron ev. ref. püspököt, gróf Dégenfeld József főispánt, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester vezetőse alatt az egész városi tanácsot és sok másokat. A gyászszertartást dr. Wolafka Nándor püspök végezte fényes segédlettel, mely után megindult a temetési menet, melyet a gyönyörű koszorúkkal elhalmozott koszorus kocsi nyitott meg. A halottas kocsi után hosszú kocsisor következett, de gyalog is nagyon sokan kísérték ki a köztiszteletbe állott urnót utolsó útjára. Béke lebegjen porai felett!

* **A Telegdy-féle vigjáték pályázat nyertese.** A Telegdy-féle 800 koronás vigjáték pályázatra beérkezett munkák fölött tegnapelőtt d. u. döntött a Csokonai kör által kiküldött ötös bíráló bizottság és a pályadíjat egyhangulag a 30. sz. Kis püspök cz. 3 felvonásos társadalmi vigjáték szerzőjének ítélte. A jelíges levele felbontatván, kitűnt, hogy a pá-

lyakosozott mű szerzője Lovassy Andor, Tordavármegye főjegyzője, a nagyváradi Szabadság és politikai napilap volt f. szerkesztője. A bíráló bizottság minden tekintetben kitűnőnek találta a munkát. A bírálati jelentés a Csokonai kör márc. 24-én tartandó diszközgyűlésén lesz felolvasva s ugyanezen nap a színházban diszeloadás lesz, a mikor is a pályanyertes darab kerül színre. Este pedig az alapítvány kamataiból, a nagy-lelkű alapító rendelkezéséhez képest, a szintársulat tagjait vendégelik meg. A bíráló bizottság több pályamunkát dicséret meg, melyeknek eredményével egy rövid jelentés kapcsán a napokban számolunk be olvasóinknak.

* **Kubelik szerelmes.** A cseh hegedűművész, a ki a napokban a debreczeni közönséget is elbűvölte csodás virtuozitásával, — szerelmes. Ő maga vallotta ezt be, egyébre nem szíve báványának, hanem egy kolozsvári újságírónak, a ki mostani fellelése alkalmával aetett őt meginterviewolni. A kis Kubelik azon kezdte, hogy mennyire halás a magyar újságíróknak, a kik anyoi jóakarattal igyekeztek az ő művészetét a közönséggel megismertetni. Ezért büszke a művészetére — mondja — ezért tartja magát nagy művésznek mert a magyar közönség, a magyar sajtó állította ki róla az ilyen bizonyítványt. A legnagyobb elragadtatás hangján beszél a magyarokról. Kijelenti, hogy itt akar megtelepedni és a közel jövőben már villat is építtet magának Magyarországon, ahova majd egy pár év múlva a feleségét is elviszi, a ki szintén a magyar lányba, de a nevet, lakhelyét nem tudta kivenni belőle a hírlapíró.

* **A cipészek mozgalmá.** Azon óriási nyomás alól, melyet a gyáripár gyakorol az újabb időben a kispárosokra, szabadulni igyekeznek az érdekeik. Tényeg úgy áll a dolog, hogy a mai általános iparszabadság közepette, mástól, mint önmaguktól a kis iparosok segítséget nem várhatnak s szinte örömmel veszünk tudomást oly mozgalmáról, mely meggyőző bennünket arról, hogy nem a kétségbeesés lemondásával tűri sorsát a társadalom nagy osztálya, hanem életre való tevékenységgel igyekszik a vedekezésre. Ma a következő felhívást vettük:

Felhívás! Debreczen szab. kir. város összes cipész, csizmadia munkásai és kispárosaihoz. Tisztelt zaklárak! Folyó év márczius hó 18-án (vasárnap) délután 2 órakor az ipar testület tanácsstermében (Simonyi-u. 2. b. sz. alatt) nyilvános alakuló közgyűlés tartatik a következő napirenddel: 1. A szakszervelet céljának ismertetése, 2. Tisztviselők választása, 3. Esetleges indítványok. Szaktársak! jelenlegi helyzetünk kívánja, a kor szelleme pedig úgyszólván követeli, hogy a modern szakszervelettel lepezt tartunk, hogy ne terheljen bennünket a jövőben mulasztás vádja. Tegyük tehát mindnyájan erkölcsi kötelességünknek a gyűlésen való megjelenést. Szaktársi üdvözléssel az egybehívó bizottság.

* **A pinczerek és vendéglősök bálja.** A ki csütörtök este színház után vacsoráit ment, megdöbbenéssel tapasztalhatta, hogy megtörtént az, aminek még sátoros ünnepe sem szabad megtörténnie: a főpinczér, a fi-zetőpinczér és egy élelhordó hiányzott, sőt maga a gazda sem volt a vendégőben, hogy jóleső mosolylyal hallgassa azokat a boer-vicz-zeket, amelyeket reggeltől estig el kell törzsvendégeitől szenvednie. A dolgot valószínűleg egy pikkoló magyarázhatta meg, keseredett szívvel sóhajtván fő eképen:

— Hja, könnyű a Ferencznek, ő élelhordó, elmehet már a bába, de nehéz a szegény borfúnak...

A »Bika« fogadó nagytermében, a pinczerek és vendéglősök bálján kis számú volt ugyan a közönség de annál inkább darút volt a hangulat s abik maskor a mások kényelmét segítik elő, egy este saját maguk számára

csaptak vidám mulatságot, Az első négyest 30 pár táncolta.

* **Pártoljuk a hazai ipart.** Hajdekkor Sándor sodronyszövet fonat és kerítés gyára, ezen a legújabb és legcélszerűbb gépekkel felszerelt gyártelep (Budapesten, Üllői-ut, 48 sz. az Üllői kaszárnya átellenében) olyan izleses, szép és tartós, sodrony kerítések készit jutányos árak mellett, hogy valóban teljeseen feleslegessé válik ezen cikkért külföldre küldeni a pénzt. A gyártelepen lévő kert körül felállított, mint a gyűjtemény érdemes a megtekintésre. Érdeklődők figyelmébe ajánljuk ezen jó hírnévnek örvendő hazai gyárat.

* **Óriási sikkasztás.** É l i á s s y Ferencz, az egri iparbank főkönyvelője, lovagias ügyekben körülbelül a legfelsőbb fórum volt és tizenöt éven át minden becsületbírósnak ő volt az enőke. A napokban azután agzonlőtte magát. E hir mindenféle, különösen gavaller ismerősei körében nagy megdöbbenést keltett. De legjobban megdöbent az iparbank igazgatósága, a mely azonnal megbizta Gáspárd y Gyulát, az egri lakarekpenztár titkárát, hogy a könyvelést és ügykezelést tüzetesen vizsgálja át. Gáspárd éppen Niássynak temetése napján jelentette hogy a könyvek húz évre visszamenőleg meg vannak hamisítva s hogy az elsikkasztott összeg körülbelül három százezer forintra rughat. Most már mindenki előtt világos volt, miért kellett az előkelő modoru, irigyelt gavallérnak, a ki olyan hasont lúthatan leereszkedéssel tudta a gentleman-sátságát megválni az élettől. Azét, mert sikkasztott és sikkasztását nem tudta tovább palástolni. Természetes, hogy ez a tény megren-eitette az egész pénzücsot s nagy kérdés hogy az ottani penzintézetek erőszitesének sikerül-e a nagyobb rakkaszt elhárítani. A bizalmatlanság annál nagyobb, mert a vizs-galat még nincs bejejezve s az elsikkasztott összeg óráról-órára nő. Egy esti távirat szerinte ma már négy százezer forintra hiányairól beszé-zenek, mely az öngyilkos Eliássy kezén kal-ódott el, igen természetes, hogy a többi penz-intézetek betevőin is bizonyos nyugtalanság vesz erőt. — A téyleg-s hiányt hiva talosan meg nem konstalhattak miután a könyvek megvizsgálásá még vagy tíz napot igénybe fog venni. Azt hiszik, 18-ig a vizsgálat bi-lesz fejezhető, s mikorra a feügyelő bizottság hívott össze. Anyi azonban már megállapít-ható, hogy Eliássy főkönyvelőnek büntarsa vannak, erre vall az is, hogy a másodkönyve-lőt a mellől csendőrök fedezete mellett fog-ták el.

* **A polgári kerékpáros egyesület** ma szombaton este 8 órakor az egyesületi helyiségben (Dréher sörce rnok) tartja I. évi rendes közgyűlését. Targy: 1. Titkári jele-tes az elmúlt évi működésről. 2. Zarszamad-sok betervezése és 1900. é. költ-évetés. 3. Tisztújítás. 4. Indítványok.

* **A debreczeni ev. ref. egyház.** 1900 évi március hó 11-ik napján délelőtt az egyház tanácsstermében presbyteri gyűlést tart. Targyroszat.

Jelentés arról, hogy a f. évi február hó 4-én tartott gyűlé-jegyzőkönyve 6-án, a febr. 1-én tartott gyűlés jegyzőkönyve 9-én hitelesi-tett.

Mészáros János új presbyter felesketése. Esperes ur f. évi 90. sz. alatt kelt kör-evelének masolata a tanitók részere folyóvá tetet allamsegely kezelese tárgyaban.

Esperes ur 1121/1899. számú körlevele-nek masolata az egyházatogatas alkalmára adandó jelenés kérdőpontjaira vonatkozó uia-sitas tárgyaban.

Esperes ur f. évi 154. sz. körlevelének masolata az egyházmegyei közgyűlésnek f. évi március 23-án tartása tárgyaban.

A leveltárnok jelentése a mulasztási iverk elfogyásáról.

A számvevő jelentése az 1900. évi egy-házi adók és közalapi járulékok kivetéséről.

A számvevő jelentése az 1898. évi egy-házi adó és közalapi hátralek kimutatásá-nak elkészítéséről

A helybeli jogakadémiai ifjuságnak kér-venye városunkban tartandó deakongressus költségeihez hozzájárulás iránt.

A törvényhatósági bizottság 31/1514/1900 bkgy. számú határozata a felsőbb leányisko-lai alapítvány átadása tárgyaban.

A bizottsági közgyűlés 28/1515/1900, bkgy. vé zése a Papp Józsefné-fele alapítványhoz tartozó macsi 9 hold 700□öl szantóföldre a tulajdonjog bekebelezhetése tárgyaban.

A városi tanács 1939/1900. számú átirata a Vecsey-Bruckner-fele kegyes alapítvány-hoz tartozó földön, a telkekke való felosztas folytan alakulandó utcák elnevezése tárgyaban.

Küldöttségi vélemény a segélykérvények tárgyaban és özv. Sági Istvánné segély kér-venye.

Az ügyvéd jelentése néhai Tolvaj János-né hagyománya befizetéséről.

Az ügyvéd jelentése néhai Mocsai József ur hagyománya ról.

Kanizsai Endréné tanitónő kérvénye lak-bér-kárpótlas tárgyaban.

Széli István és Nagy András énekvezé-rek kérvénye fizetésjavítás iránt.

A gazdasági bizottság folyó évi 92. szá-mu végzése az ujosztásu földön való építke-zést illető tárgyalás beszüntetése tárgyaban.

Az 1893. évi 106. sz. P. végzéssel fel-kért küldöttség jelentése a tisztviselői nyug-dijintézet létesitése tárgyaban a nyugdíjintézet tervezésével.

A gazdasági bizottság folyó évi 22. sz. végzése he nem jelentett helyettes tanitók fi-zetése tárgyaban.

A gazdasági bizottság f. évi 39. sz. vég-zése az egyházi adóhátralekók sikeresebb be-hajtásd iránti intézkedés tárgyaban.

A gazdasági bizottság f. évi 108. sz. vég-zése az 1898. évi számadás számvvevői megvizsgálásáról.

Egyházi ügyvéd jelentése a 459—853—1899. P. végzés folytan iskolafentartói nyug-díjilletékek kárvetelesé tárgyaban.

Az egyházi ügyvéd jelentése az 579/1899. sz. folytan a Mária Uerézia-fele árvatartó alapnak Halász Sandor elleni követelése tár-gyaban.

A 998/1899. sz. alatt felkért küldöttség jelentése az 1899. évi árvafelrubázás ered-ményenek felülvizsgálásáról.

A kollegiumi gazdasági tanács átirata a Váradi—Aszalay-alapítvány tőkéjének kezelése tárgyaban.

Az ösztöndjósztó allandó bizottság jelen-tése az 1899/1900. iskolai év második felére e ö ösztöndjak kiosztásáról.

Az egyházi ügyvéd jelentése elintézetést nem igénylő iratok betervezése tárgyaban.

Debreczen, 1900 márczius 8 az elnökség Némethy Lajos h. lelkészelnök Simonffy Imre, kir. tanácsos, főgondnok.

* **Értesítés.** A »Bikur Cholim« debre-czeni betegsegéiyzó egylet t. tagjai értesített-nek, hogy az egylet javára alakult asztaltár-saság ismét megkezdí működését, és e célból f. hó 11-én d. e. 10 órakor Klein Miksa ur »Gambrinus« czimü sörcsarnokában értekezlet fog tartatni, melyen való megjelenésre a t. tagok tisztelettel meghivatnak.

* **Jövöheti végtárgyalások.** 1900-ik évi márcz. hó 12-én hétfőn Mánya Sándor s társa ellen, pénzhamisításért, Bana János ellen lopás büntette. Márcz. hó 14-én szerdán Kuzmics László ellen, — vétkes bukásért V. Nagy Ferencz ellen, — rágalmazás vétségéért Antal S. s társa ellen, h. e. erőszak büntette.

Márczius hó 15-én csütörtökön, ifj. Lichtenstein József ellen család bukásért. Márcz. 16-án Pénteken. Tanay Frigyes s társa ellen, pár-viadal vétségéért. Darai András ellen, súlyos testisértés büntetteért. Tóbiás Dezső ellen, lopás büntetteért özv. Csige Jánosé ellen, Csalás vétségéért Pelazky Etel ellen. Zsarolás vét-ségéért Ugyanaz nap még ítélethirdetések,

Szinház.

A Bibliás asszony, ez a hírhedt operett került tegnapelőtt este másodszor színpadra. Rossz hírneve s egyik lapársunknak a darab egyértelműségei ellen való felháborodása egészen telt hazat vonzottak össze. Pedig a kaviarra éhes publikum csalódva hagyhatta el a Thália templomát, mely a modern időkben olykor-olykor már majdnem Venus templomává alakul át. Igazgatóságunk s rendezőségünk úgy meghiúsította ezt a darabot, hogy barifjusi előadásra jelen formájában sem való, szelid báránka az egykor némev oldalról oly hevesen védett. Csak párosan-nal szemben. Az előadókhoz képest is történetek jelen-tekény kihagyások s átalakítások.

Az pedig igazán dicsőretet érdemel, a hogy színészeink előadják ezt a darabot. Nemes izléssel, feltétlen elismerésre méltó diskreccióval siklanak át azon, a mi frivolitás, tudván, hogy a kaviarnak rendszerint kellemet en u állata van. Nem a »cochonneri« iparszerű ápolásával akarnak bántani, mint némely budapesti színpadok, hanem énekekkel és játékkal.

És e tekintetben első helyen kell kiemelnünk P e r e n y i Margitot, ezt a diskrecciót, bájos, határtalanul kedves kis művésznőt, ki oly diadalt aratott énekekben, játékokban, táncban, melyet jól esik örömmel konstatalnunk. Ugyan-azon ének és táncszámot ötször kellett megismételnie. Méltó tarse volt F. Kállay L., ki sikamlós szerepében maga volt a szerénység, kedvesség és szépség. Ő is nagyon tetszett. Nagy érdeme Sárosi Paulának, hogy az est sikerét egy kis szerep elvállalásával emelte, de ez is hálás tapsokhoz jutatta. A férfiak közt T a n a y és S z a t b m á r y nyújtottak kabinetalakítást. Utóbbi maszkban is meglehetősen utánozta azt a bi onyos élő uralkodót. R u b o s és S z i g e t i Lujza, valamint S z i k l a i szótén kiüdüően működtek közre. A ballet kart is teljes dicsőret illeti, m i k e n t a r e n d e z e s t i s. — Az I. és III-ik felvonás pompás díszletei igazán szenzáció számba mentek. A tüdőltő zenekar most is egészen meghódította a közönséget ifjabb és magasabban elhelyezkedett részét. a—a.

Tegnap este újra a »Bibliás asszony«-t ismételték nagy szamu közönség előtt. Magának a darabnak összes előnyös és hátrányos oldalait már ismételve előadtuk, most tehát csakis a tegnapi előadásra szoríthatjuk tudósításunk. Az előadásról pedig csak a: elismerés hangján szólhatunk. A szereplők ügyes játéka igen jól mulatott a közönség. Különösen tetszett P e r e n y i Margit Cbatellerrault márkine szerepében, ki szép hangjával, diskrecciómodoru előadásával s sikkes tánczával elbájosolta a közönséget. Sok őszinte lelkes tapsot is aratott, sőt a vasfüggöny ajtajában is kétszer meg kellett jelennie. F. Kállay Lujza is kiváló temperamentummal, igen kedvesen játszotta el kis szerepét, s szép játékaert bő tapsokat is aratott.

A többi szereplők mint T a n a y, S z a t b m á r y, R u b o s, S z i k l a y, a hölgyek közül S á r o s i Paula és S z i g e t i Lujza valamennyien feladatuk magaslatán állottak. H. J.

Vendégszereplés. Jeleztük volt, hogy T a p o l c z a y Dezső a debreczeni színház volt tagja, ki jelenleg a budapesti Vig-színházal működik, két vendéjátékra városunkba érkezik. Mint értesülünk a következő napokon lép fel:

Hétfőn, márczius 12-én: A végrehajto. Vigjáték 3 felvonásban.

Kedden, márczius 13-án: Mozdó fényképek. Vigjáték 3 felvonásban.

Szinházi műsor.

Szombaton, márczius 10-én »B« bérletben negyedszer A bibliás asszony.

Vasárnap, márczius 11-én két előadás:

délután 3 órakor A Gésák, vagy egy japán teaház története.

Este 7 és fél órakor bérletszünetben »A« betyár kendője.

Irodalom.

A Márczius 15-ét ünneplők figyelmebe. Ünnepies felolvasáshoz forrásul ajánlható »M á r c z i u s 15-ike f é l s z á z a d o s e m l é k ü n n e p e.« Értekezés írta B a r t á Mór nyug. ev. ref. lelkész. Kapható Szerzőnél Debreczenben Csapó u. 52. Ára 60 fillér.

Ugyanott kaphatók ugyanazon szerző művei: — »Emlékezés gyakorló lelkész pályámra« füzve 2 korona, keményfedébe kötve aranyvágással 3 korona. »A magyar agrár-szocializmus és az örök-bérlet« Közgazdasági tanulmány. Ára füzve 60 fillér.

Nyilt-tér.

Tisztelet annak, a kit megillet!

Wilhelm Forens gyógyszerész urnak Neunkirchenben, Bécs mellett, a következőket írják Altónából 1897. évi augusztus hó 11-iki kelettel:

Immár 70 éves vagyok, és 10 év óta csontizületi rheuma és háorthoid-csomó miatt szenvedtem, de segítséget nem lelhettem. Csupán az ön Wilhelm-féle antiarthritikus és antirheumatikus vértisztító-theója volt képes bajomtól 3 hét alatt teljesen megszabadítani. Ezért önnök és a grófnöknek, kinek nyilatkozatát a lapokban olvastam, legjobb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel

Ackermann Kristóf,

magánzó.

Altona Hamburg mellett Reichenstrasse 6 Kapható minden gyógyszerárban.

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

májolaj

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendelletik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az az egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker., Heumarkt 3., valamint az osztr.-magy. monarchia legjobb gyógyszerárában. DEBRECZENBEN: Toth Béla, Mihalovits István, dr. Róthschnek V. Emil gyógyszerészek, Rickl József Zelmos, Csanak József fűzkereskedő uraknál.

Főraktár és főelárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos Bécs, III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg üldöztetnek.

Meghívás.

A debreczeni faáruraktár szövetkezet

1900. évi márcz. hó 25-ik napján, azaz vasárnap d. u. 3 órakor

a Takaré- és hitelintézet csapó-utcái 4-ik sz. házának gyülestermében tartja

VII-ik évi rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés és az 1899. évi zárószámadás előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Az igazgatóság 9 és a felügyelő bizottság 3 rendes és 2 póttagjának megválasztása.
5. Esetleges indítványok.
6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kiküldése.

Figyelmeztetnek a tagok, hogy az évi mérleg és zárószámadás, továbbá a zárószámadás időjén beirt tagok számáról, valamint a mult évben be- és kilépett tagok s üzletrészeik számáról szóló számadások a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet telepén (Homokkert 258. sz. a.) lévő üzleti helyiségben, a hivatalos órákban d. e. 8—12 és d. u. 2—6-ig megtekinthetők s azoknak egy-egy nyomtatott példánya ugyanott látvehető.

Kelt Debreczenben, 1900. évi márczius hó 9-én tartott igazgatósági ülésekből.

Serly Ede

ig. elnök.

Dr. Szücs Géza

ig. jegyző.

Kabátok,
Kostümök,
Napernyők, blouzok, csokrok,
és bármily női felöltők minden kivitelben találhatóak
Halmágyi Sámuel női divat áruházában.

**A Csokonai nyomda és kiadó részvénytársaság
felszámolásban**

1900 évi márcz. 25-én d. e. 9 órakor a kereskedő társulat
kisebbik termében

közgyűlést

tart, melyre a tisztelt részvényeseket ezennel meghívja

a felszámoló bizottság.

Tárgyak:

1. Felszámoló bizottság jelentése a felszámolás megejtéséről, a végszámadásokkal és felosztási tervvel.
2. A felmentvény kérdése.

A végszámadás a közgyűlést megelőző 8 napon át a közgazdasági banknál kitéterik és az érdekeltek által megtekinthető.

Meghívás

az „István“ gőzmalom társulatnak

1900. évi márczius hó 25-én, d. e. 10 órakor

Debreczenben, a Kereskedő társulat épületének disztermében tartandó

évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az 1899. évről, az arra vonatkozó igazgatósági jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helyben hagyása, a felmentvény megadása és az 1899. évi tiszta nyereség feletti intézkedés.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utjának betöltése.

Debreczen, 1900. márczius hó 7-én.

Felhívtnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 27. cikke értelmében — f. é. márczius 23. és 24-én d. e. 10—12 óráig, d. u. 2-től 4 óráig a Kereskedő társulat titkári irodájában átvenni sziveskedjenek. A mérleg és veszteség nyereség rovás márcz. 17-től kezdve a társulat irodájában megtekinthető.

Az igazgatóság.

Egy jó családból való fiu
tanulónak felvétetik
Payer Géza fűszerkeres-
kedésében **H.-Nánáson.**

Előnyösen ismert kitűnő gyártmányu

stiriai lódent

divat kelméket, fekete és kék
kelméket tartós minőségben, férfi
öltönyökre, szallit:

Kastner és Öhler czég

posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség
szives tudomására hozni, hogy a „K o-
r o n a“ című táncsteremben *folyó hó*
20-án, *kedden* az

uj táncztanfolyamot

megnyitom.

Táncztanítási órák: kedd, csütörtök
és szombaton este 8—10 óráig.

Minden vasárnap *összgyakorlat* 8—11
óráig.

Tandij: személyenkint 10 korona.

Zenedij: „ 4 „

Magán tanulókat nappali órákban
elfogadok.

Fölvivom a n. é. közönség figyel-
mét az újabb tánczokra.

Maradok tisztelettel

Schaf János

táncztanító.

(Csapó-utca 17.)

Serravalló-China bor

vassal,
orvosi kitünőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Kraft-Ebing tanár, udv. tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894. Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitűnő, újra élesztő szer, kiváló íze miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vétetik. Üvegekben 1/2 liter a frt 1.20, 1 liter a frt 2.20 árusítatik minden gyógyszeriarban.

Serravalló gyógyszerár Triesztben,

gyógyszerár nagybani szétküldési ház.

Alapítatott 1848.

Alapítatott 1848.

Máriaczei gyomorcsépek

A védjegyre tessék vigyázni!

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújság, savanyu felbűffogés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányas, gyomorgörcs, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyiben ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoikáknál.

Említett bajoknál MARIACZEI GYOMORCSÉPEK évek óta kitűnőeknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Carl Brady, Apotheke zum König von Ungarn Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerár Budapest, Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihályvits István, Dr. Rótschnek V. Emil, Tamásy és Balázs gyógyszerészeknél. Diószegen: Vaday Ignác. Ér Mihályfalván: Matray István. Hadházaon: Farkas Ödön. Kabán: Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Postzó széljékküldés csak magánosoknak.

Egy vég 3.10 m. hosszu, elegendő 1 férfi öltözetre csak ennyibe kerül.	2 frt 80 kr. jó, 3 » 10 » jó, 4 » 80 » jó, 7 » 50 » finom, 8 » 70 » finom, 10 » 50 » igen f., 12 » 40 » angol, 18 » 95 » kamg.	valódi gyapju-szövetből.
--	---	--------------------------

Egy vég fekete szalonöltönyhöz 10 frt. Felöltözövek méterje 3 frt 25 krtól feljebb. Loden gyönyörű színekben, egy vég 6 frt, 1 vég 9 frt 95 kr. Peruviana és Dorking, állami, vasúti hivatalnok ruhaposztók és bírói talárposztók, legfinomabb kamgarnok és cheviottok, valamint egyenruha-posztókat, pénzgyűrség és csendőrség számára stb., gyári áron küld a szolid-ságáról ismert

postógyári raktár **Kiesel Amhof, Brünn.**

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállítás. Figyelmeztetés! A t. közönség különösen figyelmeztetik, hogy a postzók ára, ha közvetlenül hozatják, sokkal olcsóbb, mintha a postzók közvetítés útján vásárolják. A Kiesel Amhof brünni cég az összes szöveteket valósággyári áron küldi s engedményt nem számít hozzá.

Meghívás!

A debreczeni csizmadia árucarnok szövetkezet 1900. márcz. hó 2.-én, d. e. 8 órakor az árucarnokban rendes évi közgyűlést

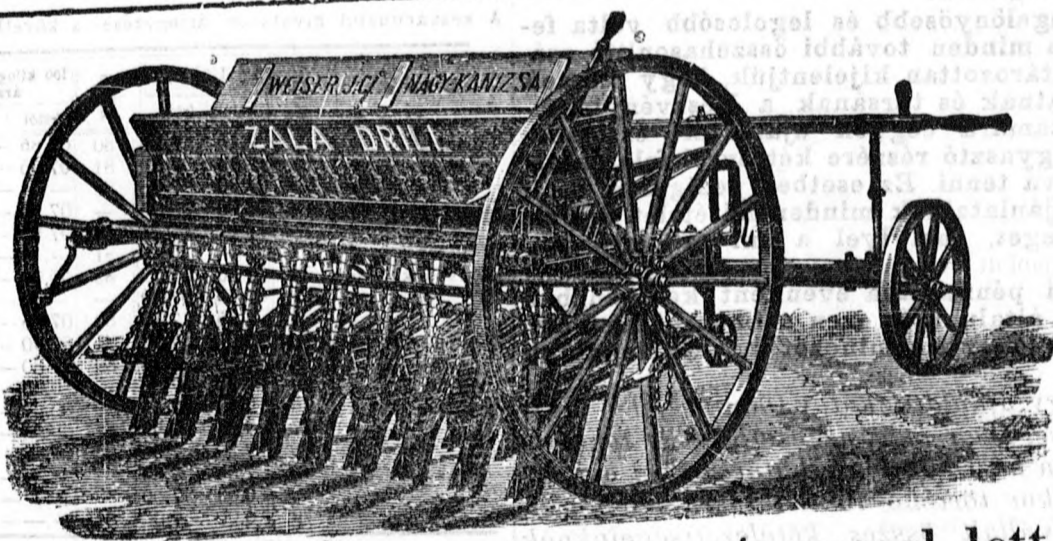
tart, melyre a szövetkezet és ipartársulat tagjai ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag választása.
2. Igazgatóság jelentése 1899. év üzlet-eredményéről.
3. Az 1899. évi mérleg és zárszámadás előterjesztése.
4. A felügyelő bizottság jelentése, igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Három kilepő választmányi tag választása 3 évre.
6. Három felügyelő bizottság 1 évre leendő választása.
7. Isletleges indítványok.

Debreczen, 1900. márczius hó 8.

Az elnökség.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvető gépünk, a melynek elmes ujításait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításán az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kisbéri nemzetközi vetőgép versenyen az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításán és a Hód-M. Vásárhelyi vetőgép versenyen az első díjat, aranyérmét nyert, továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélból készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.

Raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyozók, szecsavágók, répvágók, kukoricza morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtőzsde udvarán.

Gelbmann József,

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

A közvilágítás ügyéhez.

A közvilágítás ügyében ismét egy nagy lépés történt a kérdés eszélyes megoldásához „A magyar vasuti forgalmi részvénytársaság“ nevében Wolff Sándor által a városi tanácshoz tegnap intézett beadvánnyal, melylyet a közügy érdekében közlünk:

„Tekintetes Tanács!“

Mély tisztelettel alólirott van szerencsém bemutatni a Magyar vasuti forgalmi r. t. által részemre kiállított és közjegyzőileg hitelesített meghatalmazást, mely szerint nevezett társulat az általam a közvilágítás ügyében tett nyilatkozatokat magára nézve kötelezőknek ösmeri el.

A tárgyalások eddigi menetének megfigyelése alapján azon meggyőződésre jutottam, hogy a mi ajánlatunk, daczára az ez ügyben adott nyilatkozatainknak, még mindig sok tekintetben tévesen értelmeztetik és ennek folytán sokan vannak, kik nem látják be, hogy ajánlatunk a velünk versenyző czégek ajánlatainál és többszörös utó-ajánlatainál is még mindig lényegesen kedvezőbb.

Indittatva érzem tehát magamat a Tek. Tanács szives engedelmével a következőket tisztelettel kijelenteni:

1. Bár czélszerűbbnek tartjuk az általunk felajánlott részvénytársasági kombinációnál a részvénytőkének a befektetési szükségletek mérvéhez való megállapítását, mindazonáltal készek vagyunk a város közönségének kívánságára azt 900,000 frtnyi fix összegben megállapítani és ezen összeget teljesen befizetni. Természetes, hogy a 30%-nyi azaz 270,000 forintnyi törzsrészvény ezen összegből fog kihatni és a városnak ingyen átadati és nem pedig ezen felül kibocsátati, úgy hogy az elsőbbségi részvények összege 630,000 frt lesz és csak ezen kisebb összeg után számíttatik a hat százalékos elsőbbségi kamat.

2. A mennyiben a jövőben oly mérvű újabb befektetések válnának szükségessé, melyek az eredeti alaptőkéből már nem volnának fedezhetők és ezen célból netalán újabb elsőbbségi részvények bocsátatnának ki, azon esetben a fenti arány szerint ismét megfelelő 30%-nyi teljesen belizetett törzsrészvényt fogunk a városnak egészen ingyen rendelkezésére bocsátani.

3. Bár teljes meggyőződésünk, hogy az általunk javaslatba hozott és törzsrészvények ingyenes átadásával összekötött részvénytársasági forma kétségkívül előnyösebb a városra nézve, mint az optió felajánlása, mégis tekintve, hogy ezen felajánlott optió széles körben rokonszenvesen fogadtatott, tekintve továbbá, hogy az eredeti szerződési tervezetünk elfogadása esetén is szintén helyi és Debreczenben székelő részvénytársaságot szándékoztunk alakítani: mi a legnagyobb készséggel hajlandók vagyunk a városnak, illetve lakosságának a részvények egész 50%-ára 5 évig terjedő optiót biztosítani, úgy, hogy ily módon a város nem maradna kisebbségben, hanem teljesen egyenrangú fél volna a társaságban.

Miután pedig ez a forma ránk nézve kevesebb megterheléssel jár, mint a törzsrészvények ingyenes átadása, természetesen, hogy a másik kombinációnál kikötött esetleges 5%-os áremelés az optió formára nem vonatkozik, vagyis ez esetben változatlanul megtartjuk eredeti szerződés-tervezetünk legolcsóbb egységárait (tiz krajczárt, hét krajczárt, 34 kr, 17 kr. stb.) az összes azokhoz fűzött kedvezmények és áruszállítási feltételekkel egyetemben, melyek tudvalevőleg a legelőnyösebbek az összes beérkezett ajánlatok és utóajánlatok között.

Egyébiránt bármelyik részvénytársasági forma fogadtatnék is el, sőt még az esetben is, ha a város az optiót nem gyakorolná az összes igazgatósági és felügyelőbizottsági tagsági helyek felét már az alapítandó társaság alapszabályaiban biztosítjuk a város közönségének.

Hogy mindezek után is ajánlatunk legelőnyösebb és legolcsóbb volta felől minden esetleges kételyt eloszlassunk és minden további összehasonlító számitgatást feleslegessé tegyünk, ezennel határozottan kijelentjük, hogy készek vagyunk, az Augsburgi légszesz ipartársulatnak és társának a Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára cégnek ajánlatait és összes eddigi utóajánlataikat, beleértve a magánfogyasztó részére két évről felajánlott visszatérítést is, teljes egészében magunkévé tenni. Ez esetben pedig nem csak utóbbiak ajánlatainak és összes eddigi utóajánlatainak minden feltételét fogjuk teljesíteni hanem ezen felül még azon összeget, melylyel a mi eredeti ajánlatunk — még a magánfogyasztók részére felajánlott visszatérítés 35 évi annuitásának levonása után is — kedvezőbb, a város házi pénztárába évenként készpénzben befizetjük, előre is garantirozván, hogy ezen általunk és ezen czimen befizetendő összeg évenként átlag legalább 10.000 frtot azaz harminczöt év alatt legalább 350.000 frtot fog kitenni.

Végül pedig tisztelettel kijelentjük, hogy ajánlatunkat, valamint jelen nyilatkozatunkat 1904. jan. 1-éig egész teljességében még az esetben is fentartjuk, ha a város az ajánlatok mellőzésével a házi kezelésre határozná el magát, úgy hogy tartozunk ezen időn belől bármikor történő fölszólításra jelen nyilatkozatunkban, valamint ajánlatunkban elvállalt összes kötelezettségeinknek haladéktalanul eleget tenni, minek biztosításául 50,000 frtnyi óvadékunkat 1904. január 1-ig a város pénztáránál továbbra is letétben hagyjuk.

Magunkat a tekintetes Tanács jó indulatába ajánlva, maradtunk

Debreczen, 1900. márczius hó 9.

kitünő tisztelettel

a Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság

nevében:

WOLFF SÁNDOR s. k.

Ezen kecsegtető ajánlat azonban csak arra készítheti a város közönségét, hogy az összes ajánlatok mellőzésével, a világitási vállalatot házi kezelésbe vegye. Tegye pedig ezt két okból és pedig egyrészt azért, mert nagyon kérdéses, vajjon helyesen jár-e el a város, akkor, amidőn 35 évre kiadja a kezéből egy olyan jogát, mely, hogy nagyon értékes mutatja az a heves küzdelem, melylyel a magánvállalkozók érte versengenek, másrészt viszont csak akkor nyerhet a város teljesen szabadkezet és csak akkor választhat teljesen függetlenül az ajánlkozók között, ha a gázművet előbb megszerzi, illetve átveszi. Ezt különben ugylátszik a társaság is sejtí, legalább amint ez beadványa utolsó mondatából kitünik, ahol határozottan a házi kezelés malmára hajlja a vizet.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdaközönség figyelmébe.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter ur által 89749/X. szám alatt érendelt folyó évi lé és szeker összeírás városunkban folyó hó 1-én vette kezdetét és tarté hó 17 ik napjáig. A mai napig 800-on felül van a lovakat bejelentők száma.

Figyelmeztetnek mindazon ló tartó gazdák a kik lovakat és szekereiket még eddig be nem jelentették, hogy azokat folyó hó márcz. 17 ig a Simonffy-utca városi bérpalota földszintjén, az e célra megjelölt bolthelyiségben d. e. 8-tól 12-ig, d. u. 3 órától 6 ig annyival is inkább bejelentsek, mivel a mulasztók minden be nem jelentett ló után 10 frtig terjedő pénzbüntetéssel fognak büntettetni.

A bejelentett lovaknak katonai célokra alkalmazhatóság tekintetében megejtendő vizsgálata, a város istállójához leendő elővezetése a következő sorrendben történik, u. m. 1900. márczius 29-én és 30-án a külsőségről. 1900. évi márczius 31 és ápril 2-án (Csapó és Péterfia u.) I. kerület. 1900. évi ápril hó 3-án és 4-én: II. ker. (Hatvan és Piacz.) 1900. ápril 5-én és 6-án III. ker. (Kosuth és Varga.)

Az elővezetés mindenkor reggeli 8 órá-tól déli 12-ig, délután 2 órától este 6 óráig történik.

A mulasztókra a törvényben megszabott 15 frtig terjedő pénzbüntetés fog alkalmaztatni.

Budapesti gabonatözsde.

márczius 8.

A készárnyület hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ár 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	ó	76	7.45 — 7.95	80	07.85 — 08.10	
»	»	77	7.50 — 07.80	81	07.95 — 08.15	
»	»	78	07.60 — 07.95	82	— — — —	
Tiszavidéki	ó	79	07.70 — 07.05	—	07.90 — 08.00	
»	»	76	7.40 — 7.55	80	07.95 — 08.10	
»	»	77	7.45 — 7.60	81	— — — —	
Pestvidéki	ó	78	07.60 — 07.75	82	00.00 — 08.00	
»	»	79	07.65 — 07.90	—	— — — — 08.00	
»	»	79	7.25 — 7.45	80	07.85 — — —	
Fehérmegyei	»	76	7.35 — 7.55	81	07.90 — 07.95	
»	»	78	7.55 — 7.75	82	7.80 — 08.00	
»	»	79	07.90 — 07.80	—	— 0.90 — — —	
Bácskai	ó	76	7.30 — 07.45	80	00. — — — —	
»	»	77	7.35 — 7.55	81	00.00 — 00. —	
»	»	78	7.50 — 07.95	82	— — — — 00. —	
Északmag	»	79	7.55 — 07.80	—	— — — — —	
»	»	78	0.00 — 7.00	80	— — — — —	
»	»	79	0.00 — 7.00	81	— — — — —	

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Rzsa elsőrendű	uj 70—72	6.25 6.35
» másodrendű	» —	6.10 6.20
Árpa takarmánynak	» 60—62	5.65 6.70
» égetni való	» 62—64	5.45 5.55
» serfözdei	» 64—66	0. — 0.00
Zab	» — — — — uj 39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	» — — — — uj — — — —	4.85 5.20
» más nemű	» — — — — » — — — —	0.00 0.00
Repce bánsági	» — — — — — — — —	12.00 12.60
Köles	» — — — — — — — —	5.80 5.80